

Beheer- en inrichtingsplan Ecologische verbindingszone Everdenberg-Oost

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Oosterhout
Begeleiding Gemeente Oosterhout: Pierre van der Made en Johan van de Vrie
StadgoedLandgoed: Emiel Anssems
© StadgoedLandgoed 7 november 2017.
Oosterhoutseweg 43, 4816KC Breda Telefoon +31 6 204 32 557, info@stadgoedlandgoed.nl
www.stadgoedlandgoed.nl, Bank: IBAN NL84 TRIO 0784 765677, KvK: 57428980

Inhoudsopgave

Beheer- en inrichtingsplan	1
Ecologische verbindingszone	1
Everdenberg-Oost.....	1
Eindconcept 18 oktober 2017	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Inhoudsopgave.....	4
Inleiding.....	6
Aanleiding	6
Analyse en context.....	6
Onderzoek Bureau Waardenburg	8
Provinciaal Inpassingsplan N629	9
Inrichting kanaalzone langs het huidige bedrijventerrein	10
Snelfietspad Oosterhout-Dongen	10
Doelstellingen en visie	11
Doelsoorten	11
Biotoopeisen	11
Uittreedplaatsen of uitklimvoorzieningen	11
Inrichtingsvoorstel.....	13
Het nieuwe fietspad langs de oostrand van het bedrijventerrein.	15
Eikenbomen.....	15
Aanbevelingen.....	16
Beeldkwaliteit bedrijven zuidzijde	16
Wijze van verlichting.....	16
Mogelijke ontwikkeling snelfietspad Dongen-Oosterhout	16
Opheffen barrièrewerking Wilhelminakanaal	17
Aanpassen beheerregime langs westelijk deel Wilhelminakanaal.....	17
Beheer.....	18
Poel.....	18
Moeras- rietruigte.....	18
Droog (schraal)grasland:	18

Ruig grasland en ruigtezoom:	19
Struweelgroepen van struiken en bomen.....	19
Overgangsbeheer	19
Geraadpleegde documenten.....	21

Inleiding

Aanleiding

'Everdenberg-Oost' is een te ontwikkelen bedrijventerrein, als onderdeel van de uitwerking van de structuurvisie Oosterhout Oost. Het gebied is gelegen ten oosten van het bestaande bedrijventerrein Everdenberg. 'Everdenberg-Oost' wordt een "modern bedrijventerrein, doelmatig ingericht en de eisen ten aanzien van de bebouwing dienen op de reguliere markt aan te sluiten". De ambitie van de Gemeente is om niet in te boeten op kwaliteit: dit krijgt vorm door het plan af te stemmen op de omgeving, relaties te zoeken met die omgeving (routes, zichtlijnen, oriëntatie, etc.) en een aantal elementen uit de omgeving te betrekken bij de inrichting van het bedrijventerrein.

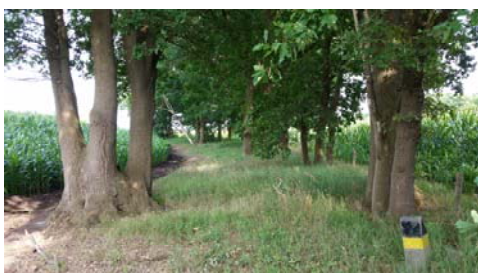
In de Verordening Ruimte heeft de provincie het principe van 'Kwaliteitsverbetering van het landschap' geïntroduceerd. Gemeenten zijn daarom verplicht op basis van een kwaliteitsbeeld voor het landschap te voeren, ook wel de 'rood-met-groen koppeling' genoemd. Dit principe betekent dat er ontwikkelingsruimte wordt geboden, mits deze gepaard gaat met maatregelen die de kwaliteit van het landschap (in brede zin) versterken, met andere woorden: waar geïnvesteerd wordt in het landschap. Voor Everdenberg-oost is dit principe uitgewerkt in de voorziene aanleg van een robuuste groenstructuur op en om het bedrijventerrein. Ten aanzien van de strook langs het Wilhelminakanaal is in de 'Investeringsregeling Ruimtelijke Kwaliteit' (Croonen Buro5, 2017) uitgegaan van het behoud van de bestaande bomen. De strook is verder niet meegenomen, aangezien hier ook nog een opgave ligt als uitwerking van de EVZ Wilhelminakanaal. Dit document gaat met name over deze laatste opgave: de inrichting en beheer van het gebied tussen het te ontwikkelen bedrijventerrein en het Wilhelminakanaal.

Analyse en context

Korte landschapsgeschiedenis

Het gebied wordt vanaf de 16^e eeuw gekenmerkt door de kleinschalige verkaveling van het oude Hoevenlandschap rondom de nederzetting Heikant. Opvallend is dat in het gebied niet alle gronden ontgonnen werden. Dat had te maken met de soms zeer voedselarme en soms zeer natte omstandigheden. Daardoor ontstond een kenmerkende afwisseling van landbouwpercelen, (aangeplante) bosgebieden en heidevelden. Ter hoogte van het huidige bedrijventerrein Everdenberg zien we op de topografische kaarten bijvoorbeeld nog tot circa 1970 de aanduiding heideterein. Ook de feitelijke Everdenberg (8m + NAP), het hoogste punt van de dekzandrug waarop ook de nederzetting Heikant ligt, was tot 1980 zo'n heideveld.

Dwars door het gebied liepen allerlei zandpaden. De Heikantse straat is een voorbeeld van zo'n weg, maar ook aan de zuidkant van het gebied vinden we nog een restant van eikenbeplanting van een oud tracé tussen de Heikantse straat en het gebied 'Het Blik'.

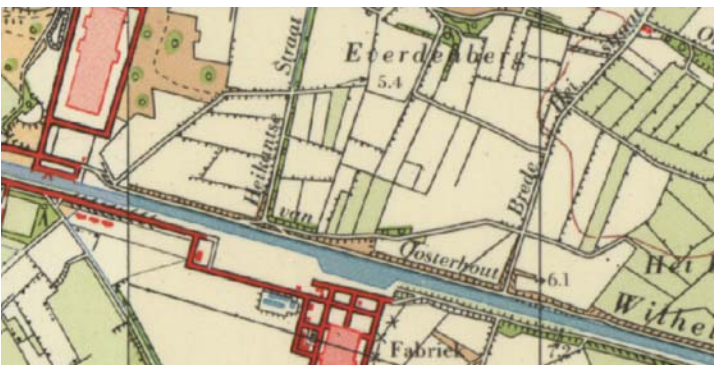

Heden

1990

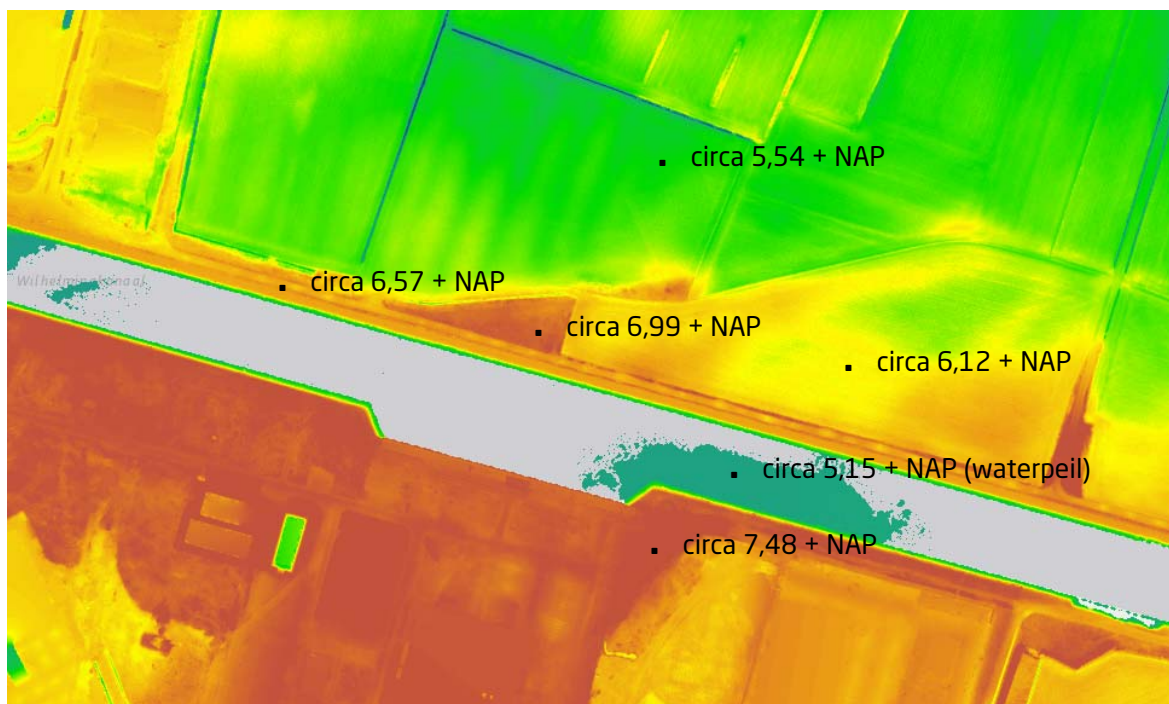
1960

1923

1887

Hoogtekaart van het gebied. Bron: AHN viewer

Dwars door het gebied werd in het begin van de vorige eeuw het Wilhelminakanaal gegraven. Rond 1910 werd begonnen met het graven; op 16 september 1916 meerde het eerste schip in Tilburg aan; het duurde nog tot 1923 voordat het kanaal voltooid werd. De betekenis van het kanaal als transportader is groot, vanwege de groei van het binnenvaartverkeer. Dankzij de doorgaans continue lijn van beplantingen langs het water heeft het Wilhelminakanaal een belangrijke rol als ecologische verbinding – dit is beleidsmatig ook onderkend. Dit hangt ook samen met het beheer: sinds de aanleg van de kanalen wordt een extensief beheer gevoerd. Door regelmatig maaien en afvoeren en niet bemesten hebben de kanaalbermen natuurwaarden behouden die in de steeds intensiever gebruikte agrarische gebieden al geruime tijd verdwenen zijn. Tegelijkertijd werkt het Wilhelminakanaal ook als barrière, wat er op neer komt dat veel dieren de kanalen moeilijk kunnen oversteken vanwege steile oevers en damwanden.

Onderzoek Bureau Waardenburg

De Gemeente Oosterhout heeft bureau Waardenburg gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de realiseerbaarheid en het na te streven ambitieniveau van een EVZ langs het Wilhelminakanaal. Daarbij is de samenhang van de EVZ door en voorbij de bebouwde kom, nadrukkelijk onderwerp van onderzoek geweest. De belangrijkste conclusies uit het rapport, die door de Gemeente Oosterhout worden onderschreven:

- vanwege de vele onderbrekingen en het ontbreken van voldoende ruimte voor het inrichten van een EVZ, kan geen sprake zijn van een functionele doorgaande EVZ voor veeleisende soorten als kamsalamander en levendbarende hagedis, die de basis vormen voor de inrichtingsmodellen 'nat en droog kralensnoer';
- alleen voor vliegende soorten als vlinders en libellen, die dergelijke onderbrekingen makkelijk kunnen overbruggen, zou van een doorgaande verbinding langs het kanaal sprake kunnen zijn;

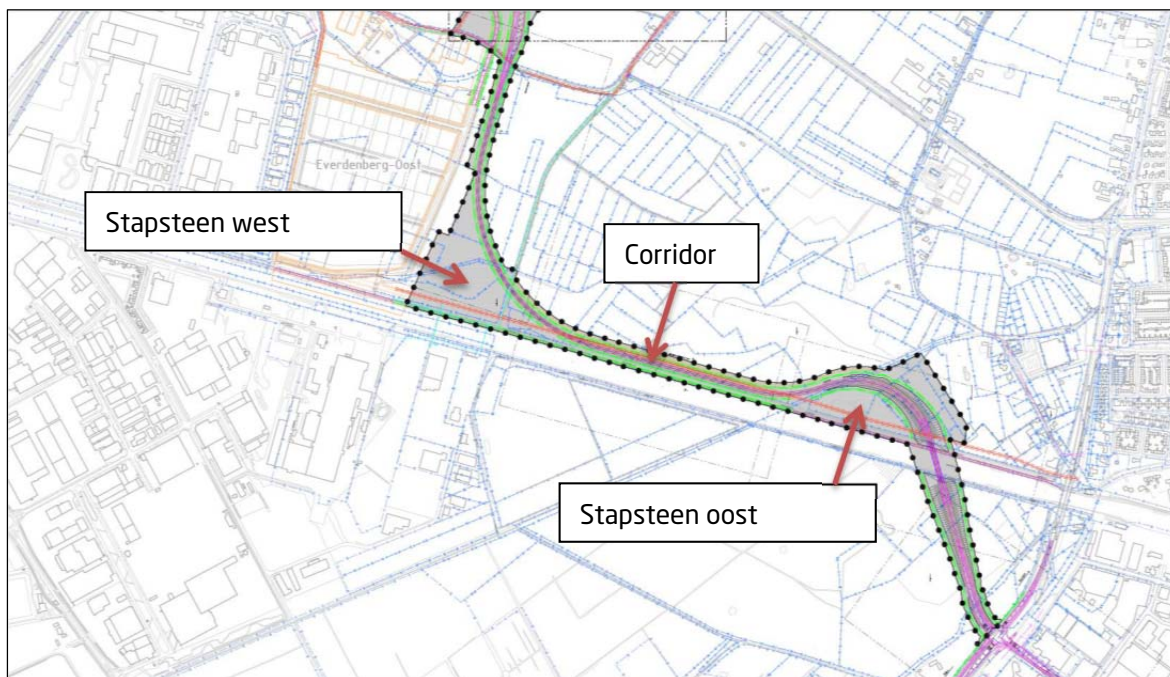
- de verbindingszone/EVZ kan vooral als leefgebied voor minder veeleisende soorten functioneren, waarbij de combinatie van uitstapplaatsen en paaipplaatsen een duidelijke meerwaarde kan hebben.

Tenslotte geeft Waardenburg aan dat er ook nadrukkelijk aandacht zou moeten worden besteed aan het opheffen van de barrièrewerking van het kanaal en de nieuwe N629, omdat juist in de noord-zuid verbinding (oversteek) potenties (en nu de grootste knelpunten) liggen voor onder andere de bovengenoemde soorten.

Provinciaal Inpassingsplan N629

Pal ten oosten van het nieuwe bedrijventerrein wordt de nieuwe N629 aangelegd; de Provinciale weg die de verbinding legt tussen de afrit 19 van de Rijksweg A27 en de Steenstraat in Dongen - ter vervanging van de bestaande Heistraat. De Provincie Noord-Brabant is initiatiefnemer voor de totstandkoming van deze weg. Voor deze weg is een voorkeurstracé afgeleid dat via een planologische procedure voor het opstellen van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) verder wordt uitgewerkt. In het kader van het PIP voor de N629 wordt invulling gegeven aan diverse planologische aspecten, waarvan de randvoorwaarden die in dat kader aan de Ecologische Verbindingszone (EVZ) aan de noordzijde van het Wilhelminakanaal worden gesteld, bepalend zijn.

De wijze waarop dit deel van de EVZ wordt vormgegeven bestaat uit twee grote stapstenen en een verbindende corridor daartussen. In het Voorlopig ontwerp van de N629 is een ruimte gereserveerd van 15 meter voor de corridor, en is voor de stapstenen een ruimte beschikbaar van in totaal 5 hectare. De stapstenen zijn verdeeld over één van 4 ha (stapsteen west) en één van ruim 1 ha (stapsteen oost).

Bron: Raadsinformatiebrief 26 Gemeente Oosterhout

Het ambitieniveau voor de EVZ dat in het Natuurplan N629 (als basis voor de PIP) wordt gehanteerd, nemen we hier ook zo veel mogelijk als uitgangspunt voor het voorliggende rapport. Verderop gaan we in op de vraag welke doelsoorten als uitgangspunt dienen en hoe de inrichting van het gebied daar het beste op aan kan sluiten.

Inrichting kanaalzone langs het huidige bedrijventerrein

De EVZ ter hoogte van het bestaande bedrijventerrein Everdenberg is ingericht als 'kansrijk gras en bomen en als struweel' en wordt ook als zodanig door de Gemeente Oosterhout beheerd en onderhouden.

Er is geen specifiek beschreven beheersplan voor deze strook. De breedte van deze zone varieert van 25 meter in het westen tot 15 meter in het oostelijk deel. Binnen de zone is ook het fietspad opgenomen.

Snelfietspad Oosterhout-Dongen

Er is mogelijk sprake van het opwaarderen van huidige fietspad aan de noordzijde van het Wilhelminakanaal tot snelfietspad waarbij een mogelijke verbreding van 3 meter naar 4,5 meter aan de orde zou kunnen zijn. Meestal wordt 4,2 meter als ideale maatvoering aangehouden. In dit verband gaan we er van uit dat dit géén nadelige gevolgen heeft voor de eikenbomen die zich tussen het fietspad en de zandweg bevinden. Een verbreding van het huidige fietspad is niet in de tekeningen opgenomen. Ook aanverwante zaken, zoals mogelijke verlichting, zijn niet in deze studie betrokken, maar vormen wel een toekomstig aandachtspunt.

Doelstellingen en visie

Doelsoorten

Het ambitieniveau voor de EVZ dat in het Natuurplan N629 (als basis voor de PIP) wordt gehanteerd, nemen we hier ook zo veel mogelijk als uitgangspunt voor het voorliggende rapport. Concreet betekent dit dat we bij het opstellen van een inrichtingsplan zijn uitgegaan van de volgende doelsoorten:

- Vogelsoorten: Roodborsttapuit, Groene specht;
- Amfibieën: Rugstreeppad;
- Vlindersoorten: Gehakkelde aurelia;
- Libellen: Speerwaterjuffer en Bruine korenbout.

Tableau de la troupe

Biotoopeisen

Voor de bovenstaande doelsoorten is het van belang dat de juiste biotopen in de juiste onderlinge samenhang worden gerealiseerd. Daarbij nemen we als uitgangspunt dat het brede oostelijke gedeelte van de EVZ Everdenberg zo veel mogelijk aansluit bij de 'stapsteen west', van de N629. Door de omvang hier zo veel mogelijk te vergroten kan dit deel van de totale EVZ beter dienst doen en ingericht worden als voortplantingsbiotoop en foerageergebied. Het overige deel is vooral van belang voor het functioneren als migratieroute. Een en ander impliceert dat we voor de inrichting op zoek gaan naar een compositie die de volgende elementen bevat:

- ondiepe waterpartij op de zon gericht die snel op kan warmen;
- riet- of moeraszone rondom de waterpartij;
- struweelgroepen met onder andere meidoorn en sleedoorn;
- droog schraalgrasland met gevarieerde grazige begroeiingen;
- zandige plekken.

Uittreedplaatsen of uitklimvoorzieningen

Langs het Wilhelminakanaal treffen we twee vormen van inrichting aan om de barrièrewerking van het kanaal op te heffen: natuurvriendelijke oevers en uittreedplaatsen.

Natuurvriendelijke oevers zijn zeer flauw oplopende oevers die zoveel mogelijk lijken op een natuurlijke oever van een watergang. Een natuurvriendelijke oever heeft altijd de voorkeur boven

een faunauitstapplaats, maar is in verband met ruimtebeslag niet altijd mogelijk. Fauna-uitstapplaatsen worden aangelegd op plaatsen waar stuwende en geleidende structuren bij een watergang uitkomen, bijvoorbeeld bosranden, houtwallen, singels, heggen, ruig begroeide oevers, dijken, greppels, waterlopen, wegen en (lint)bebouwingen. De breedte van een uitstapplaats is minimaal 5 meter. Van deze voorziening is het gebruik aangetoond door ree, bunzing, hermelijn, vos, wezel, haas en egel. Een fauna-uitstapplaats kan bestaan uit een verlaging van de damwand of beschoeiing, waarbij het water minimaal 0,5 meter boven de verlaagde damwand staat en de achterliggende oever geleidelijk oploopt. De oever dient goed begaanbaar te zijn (geen grove stenen o.i.d.).

Inrichtingsvoorstel

We stellen een kleine wijziging voor ten opzichte van het beeld dat in de Investeringsregeling Ruimtelijke Kwaliteit - Everdenberg Oost gegeven is, namelijk een inrichting die wat minder gedomineerd wordt door bomen/bos, maar meer elementen heeft van schrale vegetaties, zandige plekken, zodat er plaatselijk een redelijk open vegetatie met een goede bezonning kan ontstaan. Het beeld is dan wat kleinschaliger met meer ruigten, heide en struiken. Dit sluit aan bij het feit dat het 'driehoekje' waar nu de jonge eiken staan in feite een oud heide-relict is. Eventueel is ook ruimte te geven voor meer bloemrijke onderdelen van de vegetatie.

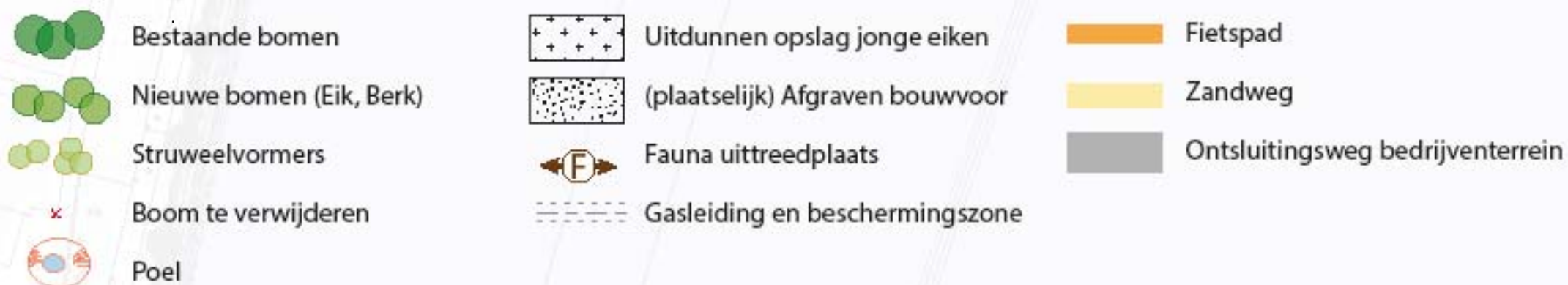
Het realiseren van water binnen de grenzen van de EVZ-Everdenberg is moeilijk, dit gegeven komt doordat het maaiveld in dit gebied ongeveer anderhalve meter hoger ligt dan het grondwater (zie ook pagina 8). Het gaat om een hogere rug die vermoedelijk is aangelegd met zand dat vrijkwam met het graven van het kanaal. Om permanent water van voldoende diepte te maken met voor natuur aantrekkelijke taluds, moet je meer werkruimte hebben dan er in dit deel beschikbaar is. Tussen (zand)weg en fietspad ligt een groenstrook van circa 12 - 14 meter breedte. Als je hier al open water zou willen maken, krijgt dat meer het karakter van een diepe sloot met steile kanten en je zou bovendien ook alle eikenbeplantingen moeten verwijderen, waardoor de groenstructuur langs het kanaal onderbroken wordt, wat ook niet wenselijk is. Tenslotte ligt er ook nog een gasleiding in het gebied waardoor er maar beperkt ontgraven kan worden. Niettemin hebben we een kleine poel in het inrichtingsvoorstel opgenomen - uitgangspunt is de bodem net onder het waterpeil van het kanaal aan te leggen (geschat 5m15 + NAP, ruim een meter onder mv), waardoor er een situatie ontstaat waarbij de poel ook zo nu en dan droog valt. Voor amfibieën is dat een wenselijke situatie vanwege het voorkómen van een permanente visstand. Een bijkomstig voordeel van een wat ondiepere poel is dat deze wat makkelijker in het gebied en maaiveld in te passen is, zeker als in de omgeving ook nog een stuk van de fosfaatrijke bouwvoor zou kunnen worden afgegraven.

Per saldo ontstaat er zo binnen de EVZ Everdenberg een gebiedje dat voor een breed scala aan soorten (insecten, vogels, amfibieën en reptielen) zowel als verbindingszone als biotoop een aantrekkelijke plek kan bieden. Hierdoor wordt er optimaal aangesloten bij de stapsteen die ontwikkeld wordt in het kader van de aanleg van de N629. Per saldo wordt er daarmee nog ruim een hectare natuur aan de stapsteen west toegevoegd, die daarmee op een omvang van circa 5 ha uitkomt. Vanzelfsprekend is er in deze grotere naastgelegen stapsteen meer ruimte voor het realiseren van een grotere oppervlakte water.

Zoals we eerder al beschreven is de begroeide driehoek langs het kanaal van belang; dit is een oud heide relict waar vrij recent eiken boompjes zijn opgeslagen. Het is niet afgegraven of uitgelaagd waar dat voor het omliggende gebied wel het geval is.

We willen voorstellen om een deel van de jonge eikenopslag te kappen, indachtig bovenstaande biotoopeisen. Hierdoor ontstaat er dan een meer open structuur. Plaatselijk kan ook de A-horizont worden weggehaald zodat er een aantal meer zandige plekken kunnen ontstaan.

EVZ Everdenberg-oost inrichtingsvoorstel concept

Het nieuwe fietspad langs de oostrand van het bedrijventerrein.

In het ontwerp-bestemmingsplan is aangegeven dat er in de 'groene begrenzing' aan de oostzijde van het bedrijventerrein een fietspad en afwateringssloot worden opgenomen, en dat de precieze uitwerking van deze strook volgt te zijner tijd zal volgen.

In dit inrichtingsplan willen we alvast wel een voorstel doen voor de aansluiting van dit fietspad op het bestaande fietspad langs het kanaal. We hebben een tracé getekend dat zoveel mogelijk van de waardevolle structuren in het gebied respecteert. Met name de restanten van de oude heidedreef die tussen de Heikantsestraat en de Brede Heistraat heeft gelopen is daar een voorbeeld van met waardevolle eiken en schrale graslandvegetatie: het fietspad willen we niet óp, maar naast deze oude heidedreef leggen. De oude beplantingsstructuren vormen bovendien een landschappelijk aantrekkelijk motief om langs te fietsen.

Eikenbomen

Speciale aandacht is gevraagd ten aanzien van de eikenbeplanting van de oude heidedreef (zie boven), met name waar het gaat om de aanleg van de verkeersontsluiting van het bedrijventerrein. Een en ander lijkt goed inpasbaar, maar feit is dat een aantal van de bomen in de verkeersbestemming liggen. Dit vraagt aandacht bij het opstellen van het gedetailleerde inrichtingsplan voor het bedrijventerrein.

Aanbevelingen

Beeldkwaliteit bedrijven zuidzijde

Een meer open landschapsstructuur is goed te beargumenteren vanuit landschappelijke en ecologische invalshoek; het betekent ook dat het mogelijk is dat de bedrijven een zwaarder stempel zullen kunnen drukken op het landschapsbeeld, omdat ze beter zichtbaar zullen zijn. Dit hoeft niet erg te zijn, maar vraagt nog extra aandacht ten aanzien van de beeldkwaliteit met name aan de zuidoostkant. In het ontwerp-bestemmingsplan zijn regels opgenomen om aan de ontsluitingswegen de gewenste beeldkwaliteit te waarborgen. Dit gaat met name om het niet toestaan van hoofdbouwing binnen 6 meter afstand van de perceelsgrens en van het stallen van opslag in het zicht. Dat is een goede eerste stap. Daarnaast is het echter ook mogelijk om in de vorm van een anterieure overeenkomst of een exploitatieplan met de toekomstige ondernemer/eigenaar zelf afspraken te maken over de kwaliteit van de openbare ruimte en het gebouw, zodanig dat de rand van het bedrijventerrein zich zo goed mogelijk voegt naar de kwaliteiten van het omliggende landschap en de EVZ. Hierbij valt te denken aan afspraken over gevelmateriaal en -kleur, reclame-uitingen, groeninrichting en wat dies meer zij.

Wijze van verlichting

Het verdient aanbeveling de wijze van verlichten van het bedrijventerrein te onderzoeken, zeker waar de verkeersontsluiting pal tegen de EVZ aan ligt. Het is een bekend gegeven dat kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Er zijn intelligente verlichtingssystemen waarmee per lantaarnpaal nauwkeurig bepaald kan worden of het licht aan moet en zo ja, hoe fel de lamp moet branden. Een andere optie is om door middel van een andere kleur (groen licht bijvoorbeeld) schadelijke effecten voor dieren te beperken. Mogelijk kan hierbij aansluiting worden gezocht bij de inrichting van de EVZ N629.

Mogelijke ontwikkeling snelfietspad Dongen-Oosterhout

De opwaardering van het huidige fietspad langs het kanaal tot Snelfietspad kan behoorlijke impact hebben op de hier beschreven EVZ. Dit heeft betrekking op de beplanting van eikenbomen langs het fietspad die bedreigd wordt bij verbreding van het pad en de nadelige effecten van verlichting. Deze zaken vragen maatwerk, bijvoorbeeld in de vorm van een iets smaller pad of een type verlichting dat 's-Nachts uitgaat of alleen aangaat wanneer er fietsers zijn. Ook is er aandacht nodig voor de relatie met het hier volgende punt: de ecologische verbinding in noord-zuid richting.

Opheffen barrièrewerking Wilhelminakanaal

Tot slot nog een punt dat in het onderzoek van Waardenburg is aangestipt: nog belangrijker dan een evz parallel aan het kanaal is het nadenken over de manier hoe het kanaal zelf als barrière kan worden opgeheven. Eén van de mogelijkheden zou kunnen zijn om ter hoogte van de loskade van TataSteel (Vijf Eiken; Wilhelminakanaal zuid) twee faunauittreedplaatsen te ontwikkelen. Aan de zuidzijde zou dat feitelijk kunnen op basis van de huidige situatie, omdat er dwars door het bedrijventerrein een groenzone loopt tussen Plantagelaan en het kanaal. De oostzijde van de loswal ter plaatse heeft al een flauw talud dat voor veel dieren bruikbaar is. Het valt te overwegen om daar tegenover, een kleine uittreedplaats aan te leggen. Vanzelfsprekend kan dit alleen in overleg met Rijkswaterstaat als beheerder.

Referentiebeeld smalle faunauittreedplaats met damwandprofielen

Aanpassen beheerregime langs westelijk deel Wilhelminakanaal

Momenteel lijkt het erop dat de groenzone langs het huidige bedrijventerrein Everdenberg niet specifiek wordt beheerd vanuit doelstellingen als EVZ. Het verdient aanbeveling daarin een consistent beleid te voeren en dus ook het beheer van het huidige bedrijventerrein aan te passen op de beheersystematiek van de EVZ Everdenberg.

Beheer

Het beheer van de vegetaties binnen de EVZ is in belangrijke mate bepalend voor het ecologisch functioneren ervan. Voor de te realiseren biotopen worden de onderstaande beheervoorschriften van toepassing verklaard.

Poel

Maaien en opschonen:

- 1 x per 5 à 10 jaar, na constatering van dichtgroei van 50% of meer van de wateroppervlakte zoals na aanleg aanwezig;

Gefaseerd maaien:

- bij elke maaibeurt 50% van de oppervlakte ongemoeid laten;

Maaivorm: maaikorf;

Maaisel: na maaien 1 à 2 weken op het droge leggen, daarna afvoeren;

Maaitijdstip: september-oktober.

Moeras- rietruigte

Gefaseerd maaien:

- jaarlijks 25% gefaseerd of 2-jaarlijks 50% gefaseerd maaien;

Maaivorm: cyclomaaier of maaikorf; geen klepelmaaier;

Maaisel: na maaien 1 à 2 weken op het droge leggen, daarna afvoeren

Maaitijdstip: september-oktober.

Droog (schraal)grasland:

Maaifrequentie: 1 x per jaar

Gefaseerd maaien:

- bij elke maaibeurt 25% van de oppervlakte niet maaien;

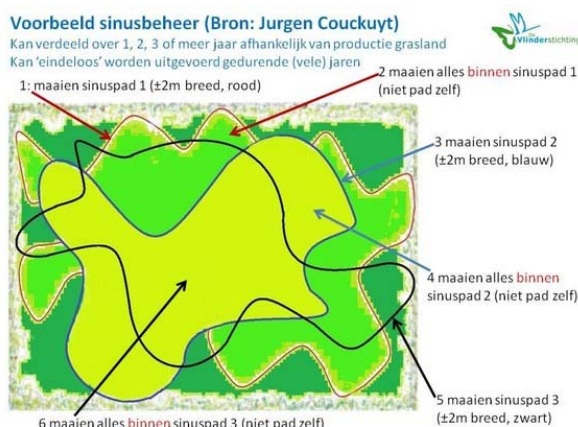
- locatie van genoemde 25% jaarlijks variëren;

- ruimtelijke verdeling van niet gemaaid delen volgens benadering 'Sinusbeheer';

Maaivorm: cyclomaaier of messenbalk; geen klepelmaaier

Maaisel: na maaien 1 à 2 weken laten liggen, daarna afvoeren. Maaien en afvoeren zorgt voor afvoer biomassa en nutriënten, vermindert strooiselophoping en gaat vervilting tegen.

Maaitijdstip: september (eind augustus - eind september).

Ruig grasland en ruigtezoom:

Maaifrequentie: 1 x per 2-3 jaar

Gefaseerd maaien: jaarlijks 40% van de oppervlakte maaien, geen overlap in maailocatie tussen opeenvolgende jaren

Maaivorm: cyclomaaier of messenbalk; zeker geen klepelmaaier

Maaisel: na maaien 1 à 2 weken laten liggen, daarna afvoeren

Maaitijdstip: september

Struweelgroepen van struiken en bomen

Om een dichte struweellaag te kunnen behouden is het van belang dat struiken eens in de 10-15 jaar teruggesnoeid worden.

Afzetten struiken: eerste afzetbeurt na 6 jaar, vervolgens afzetten iedere 10 à 15 jaar

Tijdstip: afzetten in periode van winterrust (december - februari)

Fasering:

- per snoeibeurt per beplantingsgroep 50% van struiken terugzetten; tenminste 5 jaar tussen snoeibeurt van beide 50%

- binnen één seizoen maximaal 2 van de 4 beplantingsgroepen behandelen

Verwerken vrijkomen materiaal:

- takhout afvoeren;

Overgangsbeheer

Kleine stukken van de EVZ Everdenberg zijn in landbouwkundig gebruik geweest, evenals de grotere aangrenzende 'stapsteen-west'. Het landbouwkundig gebruik van het perceel in het verleden is hierop volgens normale bemestingsnormen bemest. Vanwege het landbouwkundig gebruik adviseren wij in beeld te brengen wat de voorraad aan mineralen in de bodem is (met name Stikstof, Fosfaat en Kali), door middel van een bodem analyse.

Met name de hoeveelheid fosfaat in de bodem draagt bij aan een moeizame natuurontwikkeling. Met de voorgeschiedenis in het achterhoofd, start de zoektocht naar een beheer wat aansluit bij de beoogde toekomstige natuurdoelen op het perceel. Het perceel is de afgelopen jaren nog maïslaan geweest. Om tot een goed overgangsbeheer te komen is het aan te raden een tussenjaar te gebruiken om te komen tot een diverse grasklaver samenstelling op het perceel. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een mengsel van Brabants Landschap. Dit mengsel bestaat uit:

grasmengsel bio		%	
engels raai gras	lolium perenne	10	BIO
timothee	phleum pratense	8	BIO
beemdlanbloem	festuca pratensis	10	BIO
rietzwenkgras	festuca arundinacea	10	bio
witte cultuurklaver	weißklee jura	4	bio
witte weideklaver	weißklee liflex	4	bio
rode klaver mattenklee	rotklee merula	4	bio
veldbeemd	Poa pratense	10	conventionel
grote vossestaart	alopecurus pratensis	8	conventionel
struisgras	agrostis tenuis sibth	8	
wit struisgras	agrostis stolonifera l	8	
kamgras	cynosurus cristatus	4	
roodzwenkgras	festuca rubra	12	
		100	%

Voorafgaand aan het inzaaien van gras klaver is het wenselijk een zomergraan te telen, zodat het grasklaver mengsel beter aanslaat. In het grasmengsel wordt ongeveer 5-6 kg rode klaver extra toegevoegd. Hiermee wordt de productie van het grasland gestimuleerd en daarmee ook de afvoer van fosfaat. Deze techniek - ook wel uitmijnen genoemd - werkt prima om de voorraad fosfaat terug te dringen.

Bij uitmijnen is naast het gebruik van klaver, ook de pH en de kali voorziening van belang. Om de klaver in de grasmat te houden is naast een goed beheer, tevens voldoende Kali nodig. Afhankelijk van de ontwikkeling van de klaver en grasmat, zal indien nodig op deze graslanden kali bij gestrooid worden. Het toepassen van het Brabants Landschapmengsel is bovendien van belang omdat in dit type landbouwgronden die pas recent uit productie zijn genomen, veelal geen natuurlijke zaadbronnen meer aanwezig zijn.

Geraadpleegde documenten

AnteaGroup, 2017. Natuurplan N629. Concept.

AnteaGroup, 2017. Notitie Uitwerking Voorkeursalternatief N629. Naar een Provinciaal Inpassingsplan.

Croonen Buro5, 2017. Investeringsregeling Ruimtelijke kwaliteit Everderberg-Oost

Croonen Buro5, 2017. Ontwerpbestemmingsplan Bedrijventerrein Everdenberg Oost Gemeente Oosterhout

Rijkswaterstaat directie Noord-Brabant, 2000. Visie op de ecologische functie van de Rijkskanalen in Noord-Brabant.

STADGOED **LANDGOED**